

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Narenciye üreticilerinin sorunlarının tespiti ve çözümü konusunda gerekli araştırmaların yapılması, buna göre alınacak önlemlerin ve gerçekleştirilmesi gereken uygulamaların yerine getirilmesi hususunda Anayasanın 98. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Erlan Hacıoğlu
MHP Adana Milletvekili

Muharrem VARLI
MHP Adana Milletvekili

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Celal Adan	İST	
Bunir Haluk Ayhan	Denizli	
Mustafa Mit	Afyon	
Baki Simsek	Merkez	
Mehmet Karaman	Adana	
Ruhi EROĞ	Osmaniye	
Zihni Ağa	SAKARYA	
Mehmet N. Akarçelebi	HATAY	
Saffet Sancaklı	KOCAELİ	
Kamil Aykut	Erzurum	
Fahrettin Ömer Tok	K. Maraş	
Hüsnü Özlü	Dişant	
Mehmet CİNAL	Antalya	
Mehmet Erdoğan	Muğla	
Etemeladdin HANOGU	İSTANBUL	
Yusuf Halaoğlu	Kayseri	
Erhan Usta	Samsun	
Ahmet S. Yurdakul	Antalya	
Arzu FİDAN	İstanbul	
Zekai Toprak	Kocaeli	

Gerekçe;

Sınır ihlali yapan Rus savaş uçağının düşürülmesinin ardından Rusya'nın Türk tarım ürünlerine uyguladığı ambargo yaş sebze ve meyve ihracatı yapan ülkemizi ve üreticilerimizi etkilemiştir.

Türkiye, narenciye üretiminde dünyadaki ilk 10 ülke arasındadır. Çukurova Bölgesinde ise ülkemizdeki toplam Turunçgil üretiminin yaklaşık %70'i üretilmektedir. Greyfurtun yüzde 95'i, limonun yüzde 85'i, portakalın yüzde 65'i ve mandalınanın ise yüzde 75'i bu bölgede yetiştirilmektedir. Dünya turunçgil üretiminin yüzde 3'ünü karşılayan Türkiye'de turunçgil üretiminin yüzde 50'sini portakal oluşturmaktadır.

Turunçgiller dış ticaretine bakıldığında, ülkemizde üretilen toplam turunçgillerin yüzde 32'si ihraç edilmektedir. Türkiye'nin yıllık 2 milyon ton olan yaş meyve sebze ihracatının yarısını turunçgiller oluşturmaktadır. İhracatta en yüksek payı yüzde 42 ile limon almaktadır. Toplam turunçgil ihracatında mandalina yüzde 27, portakal yüzde 18, greyfurt ise yüzde 13'lük paya sahiptir. Türkiye'nin portakal ve limonda en fazla ihracat yaptığı ülkeler; Rusya, Ukrayna, Romanya ve Suudi Arabistan'dır. Bu ülkeleri Avrupa Birliği ülkeleri takip etmektedir. Mandalınada; Ukrayna, İngiltere, Rusya, Suudi Arabistan ve Doğu Avrupa ile Avrupa Birliği ülkeleri, greyfurtta ise Rusya, İngiltere, Romanya, Polonya ve Avrupa Birliği ülkeleri en fazla ihracat yapılan ülkelerdir.

2014 yılı itibariyle 3.787.000 Ton Turunçgil üretiminin 1.585.000 Tonu ihraç edilmekte olup, yaklaşık 1 Milyar \$ gelir elde edilmekte ve bu üretimin 1.150.000 Tonu Adana'da üretilmektedir. Turunçgil üretiminin Adana ekonomisine etkisi ile Türkiye ve Adana için çok önemli bir ihracat ürünü olduğu göz ardı edilemeyecektir.

2015-2016 turunçgil üretim sezonunun henüz başında Rusya ile yaşanan kriz üreticileri çok sarsmıştır. Henüz üretimin %30 'u hasat edilmiştir. Hasat edilmiş ürünlerin büyük bir kısmı da paketleme depolarında ihracatı beklemektedir. Üretimin önemli bir kısmı henüz dalındadır. Üreticilerin mağduriyetinin yanında, hasat işçiliği ve paketlemelerde çalışan yüzbinlerce işçinin işe çıkamıyor olması sosyal açıdan büyük problemler yaratacaktır.

İhracatta yaşanan problemlerden dolayı üreticilerin tahsilat zorlukları yaşadığı, yapılmış sözleşmelerin feshedildiği, verilen çeklerin iadesinin talep edilmesi, zaten ödeme sıkıntısı içinde olan çiftçilerin önümüzdeki senelerde üretimde zorluklar yaşamasına neden olacaktır. Mevcut pazarların yerlerinin başka pazarlar tarafından doldurulması da kısa sürede mümkün görülmemektedir.

Öncelikle iç pazarda tüketimi artırabilmek için Hal Yasası'nın yaptırımlarının gevşetilmesi, kamu spotlarının yayınlanması ve kamu kuruluşlarında turunçgil tüketiminin teşvik edilmesi gerekmektedir. Kısa vadede alınacak bu önlemler üreticileri biraz olsun rahatlatılabilecektir.

Sonuç olarak;

Yaş sebze ve meyve üretimi yapan; özellikle de narenciye üreticisi vatandaşlarımızın neredeyse tamamı zarar etmiş ve şu anda devletten yardım ve çözüm beklemektedir.

Rusya ile yaşanan kriz sebebiyle narenciye üreticilerinin ortaya çıkan sorunlarının tespit edilmesi, tespit edilen sorunların giderilerek yaşanan ve yaşanması muhtemel mağduriyetlerin önüne geçilmesi ve buna göre alınacak önlemlerin ve gerçekleştirilmesi gereken uygulamaların yerine getirilmesi amacıyla **Meclis Araştırma Komisyonu** kurulmasını arz ederiz